UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis. ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue] docto eos digne legenti. predicanti. aut ...

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Dominica. XIII. post trinitatis. II. Sermo CIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Visual Library

tris eorũ. ibi erit vita ſine morte. dies ſine
nocte. certe ſine forte. iocũditas ſine dolo
re. ſecuritas ſine timore. tranquillitas ſine
labore. ſcientia ſine errore. certitudo ſine
ſorte. pax ſine fine. que oĩa ſi cõſideremꝰ
vileſcẽt omino oĩa q̃ in terris habentur
vt dicit Augꝰ. in lib. Enchiridion. Tanta
nãqꝫ eſt illa beatitudo vt etiã ſi liceret in ea
nõ amplius manere ꝙ̃ vniꝰ diei mora. pro
pter hoc ſolũ innũerabiles anni huiꝰ vite
pleni delicijs merito ꝯtemnerent. vt dicit
idem Augꝰ. in li. de moribꝰ. eccl'ie. Ad quã
beatitudinẽ nos ꝑducat q̃ ſine fine viuit ⁊
regnat in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Dominica. XIII. poſt trinitatis. II.

Sermo CIX.

Diliges dominũ
deum tuũ ex toto corde tuo ⁊ ex
tota aĩa tua ⁊ ex tota mẽte tua.
⁊ ex oĩbꝰ viribꝰ tuis. Luce. x. Quoniã vt
ait Augꝰ. in li. de ſubſtãtia dilectiõis. Om
nipotens deꝰ q̃ nullo indiget. q̃a eſt ſũmũ
bonũ ⁊ verax. q̃a nec de alieno accipere po
teſt quo creſcat. q̃a ex ipõ ſunt oĩa. nec d̃
ſuo amittere quo decidat. q̃a in ipõ immu
tabiliter cõſiſtunt vniuerſa. ipm̃ rationalẽ
ſpiritũ creauit ſola caritate nulla neceſſita
te. vt eum ſũme beatitudinis participez fa
ceret. Porro vt idem apꝉꝰ eſſet tanta beati
tudine ꝑfrui fecit in eo dilectionis ſue do/
nũ. quodãmodo ꝑ hoc inuitãs eum ad gu
ſtum dulcedinis eterne. q̃tinus ꝑ ipam vi/
delicet dilectionẽ felicitatis ſue iocundita
tem ꝑciperet ⁊ ſaperet. eiqꝫ infatigabili de/
ſiderio inhereret. Per dilectionẽ ergo co/
pulauit ſibi deꝰ creaturã rationalem. vt ei
ſꝑ inherẽdo ipm̃ beatitudinis bonũ ex ipõ
q̃dãmodo ꝑ affectũ ſugeret ⁊ de ipõ ꝑ deſi
derium biberet. et ipm̃ gaudiũ poſſideret.
Et poſt pauca ſubdit. Igit ꝑ amorẽ ſocia/
ta eſt factori ſuo creatura rationalis. Dile
ctio enĩ eſt vinculũ quod ligat vtroſqꝫ ĩ id/
ipm̃. et tanto felicius q̃nto fortiꝰ. Hec ille.
Ex quibꝰ patet ꝙ homo naturaliter tenet
deũ diligere. cũ ad hoc ſit a deo naturalit
⁊ principaliter creatꝰ. Sicut enĩ naturali/
ter debet eũ cognoſcere. eo ꝙ ineſt ei natu/
ralis appetitꝰ ad eum cognoſcenduz. vt di
cit Boecius de conſola. ita naturaliter de/
bet euz diligere eo ꝙ ineſt ei naturale deſi/
deriũ ad viuendũ deo. q̃d nõ poteſt fieri ſi
ne dilectione. Vñ Augꝰ. in li. de ſpũ ⁊ aĩa
ca. xxiiij. in ꝓncipio dicit. ꝙ aĩa rational
⁊ intellectualis facta eſt ad imaginẽ ⁊ ſimi/
litudinẽ dei vt factorẽ ſuũ ꝑ imaginem co/
gnoſcat ⁊ ꝑ ſimilitudinẽ diligat. Ex imagi
ne nãqꝫ dei habet rationẽ. ſed ex ſimilitudi
ne caritatem. Caritas vero in ſeipã repſen
tat trinitatẽ. hanc ratio ſentit ⁊ peccata re
quirit. hanc caritas inuenit ⁊ vidẽdo bea/
ta quieſcit. Hec ille. Verũ q̃a ab hoc amo
re aĩa hũana multũ errauit. Ideo vt di/
cit Bern̄. in li. de amore dei. amiſſa ſua do
ctrina naturali. opus habet iam de docto
re homĩe qui de hoc amore ipam doceret.
Volens igit ſaluator noſter nos ad talem
caritatem inducere vt eũ ex toto corde dili
gamus. adducit legiſperiti doctoris reſpõ
ſionem ꝑ quaz docemur. dicẽs. Diliges do
minũ. In quibꝰ verbis diligendi deũ pre/
ceptum ꝑponit ꝑ quod nos ad actum amo
ris inuitat. Vñ dicit. Diliges dñm deũ tu/
um. Ad hoc aũt vt deꝰ vere diligat ⁊ mens
humana in eiꝰ amore accendat. tria requi/
runt. quibꝰ cognitis homo doceri poterit
q̃liter deũ diligat. Circa q̃d ſciendũ de tri
bus. Primo q̃d ſit vera dilectio. De ſecun
do quibꝰ ſignis ꝯgnoſcit. Tertio ꝓpter q̃d
deꝰ diligi ꝑcipit ⁊ mandat.

De primo itaqꝫ ſciendũ ꝙ ſm̃ mgr̃m in
li. de itineribꝰ eternitatꝭ. itinere. iiij. Quin
qꝫ ſunt affectus amoris. quorũ quintꝰ tm̃
generat veram dilectiõem diuinaz. Primꝰ
eſt naturalis. De quo dicit Hugo in li. qui
incipit. Accipe frater cariſſime. ⁊ hic eſt af/
fectus cuiuſlibet ad carnem ſuam quaz ne
mo vnqꝫ odio habuit. Similiter matris ad
filiũ. q̃a nõ poteſt obliuiſci mater infantis
ſui. Item hominis ad domeſticũ ſuuz. Qui
eñ ſuorũ et maxime domeſticorũ curã nõ
habet hic infideli eſt deterior. Iſte autẽ af
fectus ſepe vicioſus eſt. niſi reguletur rati/
one. Sepe enim affectus iſte mollia ſug/
gerit et ſuauia. quod iocundum quod ter/
renum. quod voluptuoſum. quod delica/
tum libẽter amplectitur. Quod vero aſpe
rum et voluntati ſue contrarium eſt ſem/
per horret et refugit. Iſte affectus differt
a caritate. quia fertur ſimpliciter in creatu
ram. nec preſupponit cognitiõem. quod ta/
men caritas nõ facit. que fertur in deum.
Huius igitur affectꝰ executio amor per/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nerſus eſt.et hic amor a ſaluatore interdi
citur ibi. Cum dicit. Qui amat animã ſu/
am perdet eam. Ex quo patet ꝙ ſm Aug⁹.
licet homini naturale ſit habere ad ſe et ad
alios talem affectuꝫ.non tamen homo de/
bet ibi habere verũ affectum ⁊ verũ amo/
rem.alias peccat. Unde ipſe dicit. Si ma/
le amaueris tũc odiſti. Secũdus eſt affe/
ctus carnalis.et eſt duplex. Plerumqꝫ eni
neqꝫ virtus neqꝫ viciũ eſt.ſed eſt quedã ho
minis exterior habitudo.et fit ratione ali/
cuius forme pulchritudinis vel ſpeciei in
homine. Sicut moyſes ꝑpter pulchritudi
nem fuit amat⁹ a filia pharaonis qui pri⁹
ꝑpter eleganciã et pulchritudinem fuit ab/
ſconſus a matre ꝓpria tribus menſib⁹. ⁊ h
nullũ peccatũ eſt. Si autẽ talis affectus
in noxiam voluptatẽ inclinat nõ meretur
dici verus amor.vt dixit Dyoniſius.ij.de
angelica ierarchia.et.ij.de diuinis nomi/
nib⁹.ſed longinquũ idolum veri amoris.
plenum anxietate. Talis amor fuit in Da
uid erga Berſabee.q̃ ipſum ꝑuenit ad ſpe/
ciem ei⁹.preuentũ diſſoluit.diſſolutum ob
ruit. Hic ſimiliter Salomonẽ in ſua ſapi
entia abſorbuit. Signa autẽ huius amo/
ris ſm Hugonẽ.ij.de profectib⁹ nouicioꝝ
ſunt hec. Primũ eſt q̃a talis dilectio faſti/
dit eruditiones.edificationes ⁊ collatiões
ſalutares. Unde pſone carnaliter ſe dili/
gentes pauca de ſpiritualib⁹.plurima de
inutilib⁹ confabulationib⁹.et maxime de
mutua dilectione inſatiabiliter ruminãt.
q̃ntum ipſe eam et illa eũ diligat.ita vt hu/
iuſmodi colloquio non ſufficiũt neqꝫ hore
neqꝫ dies neqꝫ tempora.ſed vbicũqꝫ tales
cõueniunt habent materiã loquendi inde
ficienter. Secũdũ ſignũ carnalis amoris
eſt inſolentia geſtuum et morũ.qm̃ q̃ndo
ſunt pariter tales.ſe mutuo inſpiciũt. Iux
ta illud.vbi amor ibi oculus. Unde tales
latus lateri.femur femori cõprimũt.man⁹
manũ tenet et comprimit.deinde brachia
et lacertos et humeros ⁊ pectora ⁊ vlterio
ra ſub veſtib⁹ tangẽdo blandiuntur.aliq̃n
amplexus et furtiua oſcula iungunt. Ecõ
tra ſpiritualis dilectio tantam diſciplinaꝫ
ſeruat in occulto ſicut in publico.quia nec
angulos querit ſed fugit.et ſi cuꝫ homine
colloq̇tur manus oculos ⁊omnia membra
ſub cuſtodia tenet. Tertiũ eſt inquietudo
cordis.quãdo em̃ ſunt abſentes cogitant
adinuicem.vbi nam ſit dilectus.quid agat
quãdo veniat.q̃ꝫdiu deſeruit.et q̇d ei de/
mãdabit.et q̇d ei in cauſa eẽ poterit.q̃mo/
do valeat in corpore.parũ curans animã.
et ita ſuſpenſo corde nec orare libere poſ/
ſunt.nec de deo quiete poſſunt meditari.
vel aliq̇d agere diſtracto vel occupato ani/
mo circa dilectũ.niſi cum audiunt aliquid
de eo proſperũ.hoc eſt refrigeriũ qualecũ
qꝫ. Sed amor ſpiritualis hec neſcit ſed q̇/
eſcit in deo.et amicũ ſuum deo fideliter re/
cõmittit.ſine mentali diſtractione ſicut ra
tio dictauerit congaudet ⁊ cõpatit̃. Quar/
tum eſt impatientia vel inuidia cõdilecte.
ſi aliquã ſecũ diligat.ſi benignius taleꝫ ſa/
lutat.ſi aliqua beneficia ei exhibeat. Ex q̇/
bus timet ne forte amor alterius preuale/
at.et circa ſe tepeſcat.inde dolet ⁊ triſtatur
Sed ſpiritualis amor gaudet tanto plus
q̃nto plus multiplicat̃. Quintũ ſignuꝫ eſt
ira et turbatio.q̃a tantũ vt vulgo dicitur
ſe diligũt ꝙ pre nimia dilectione nõ poſſũt
ſibi mutuo parcere a moleſtia leſiõis. Si
cut em̃ aliquãdo excedit inordinata dile/
ctio mentes eorũ illudendo. Sic econtra
excedit in cõturbando.maxime cũ vn⁹ al/
teruꝫ in aliquo forte iocoſe offenderit.mi/
nus faciendo q̃ꝫ deſiderauerit.q̃a quo te/
nerior dilectio.eo moleſtior offenſio. In/
de ſurgunt querele.inde improperia impẽ
ſorũ beneficioruꝫ et magne fidei q̃ perdita
vidẽtur apud ingratũ.ſequunt̃ etiã dete/
ſtationes et iuratorie promiſſiones.ꝙ nũ/
q̃ꝫ velit eũ diligere q̃ ſic ſibi retribuit malũ
pro bono.et odium pro dilectione.aliquã/
do adiungunt̃ clamores.contumelie.vitu
peria.maledictiones.infamationes ⁊ ſecre
torum proditiones.et multa incõuenien/
tia. Sed ſpiritualis amor omnia iſta ne/
ſcit.quia omnibus ſe offendentibus par/
cit et affabilem ſe oſtendit. Sextuꝫ ſignũ
eſt munuſcula et dulces littere.amatoria
dictamina.conuiuiola et morſella ab ore
dilecti rapta.et q̃libet alia que dilectus cõ
tractauit.vel quib⁹ vſus eſt.quaſi pro reli/
quijs veneratur.et pro memoriali conſer/
uat. Sed econtra dicit Hieronym⁹. Cre/
bra munuſcula et dulces litteras ſanctus
amor non habet. Septimũ eſt inordina/
ta diſſimulatio adinuicem viciorũ.ſcilicet
ꝙ qui ſe ita diligũt.etiam vicia ſua diligũt
fouent et excuſant et aſtant ſibi mutuo.cõ/

tra arguentes et corrigẽtes.cõfederantes
et cõſpirantes ad malum ſicut fur furem.
adulter adulterã diligit in malo. Sed ecõ
tra ſpiritualis amor ſtatim corrigit viciuꝫ
in ſuo dilecto ſi quod videt. Sicut patet ĩ
Dauid quem pro peccato ſuo puniuit de/
us clade et peſte. Sequit̃ tertius amoris
affectus qui dicit̃ officialis.ꝛ eſt inter ami/
cos.qui fit ratione officiorum.munerum.
obſequiorũ exhibitorum.qui animũ ine/
briant.qui licet ſit periculoſus.eſt tamẽ ad
mittendus.neſcit ingratus beneficia. ta/
men cauendꝰ eſt ne delinitus beneficio vl̃
obſequio aut faueat vicio aut vicioſo. Pro
inde ibi magna diſcretio eſt habẽda ĩ mu/
neribus capiendis.ꝛ attendendum eſt ad
pſone dignitatem.vt quia eſt magni meri/
ti.ꝛ ita diligitur quia gratus hominibꝫ.vel
quia virtutibꝫ adornatꝰ.ꝛ ita iſte amor mu
tatur in rationalem ſepius.quia non que/
rit diligens in alio niſi quod bonum eſt in
cõmuni ſingulorũ.vt dicit Gregoriꝰ mor.
xxviij. Quartus amor eſt rationalis q̃ pro
uenit ex conſideratione alicuius virtutis.
vel fame bone. Sicut audiendo de virtu/
tibus martyrũ.confeſſorũ. virginũ diligi/
mus eos.ꝛ hic eſt amor pfectior ex amore
virtutis. Sed quia iſte amor excitatur ab
exterioribꝫ ſignis.ideo differt a caritate.q̃
fit ſolum a ſpiritu. Quintus amor eſt ſpiri
tualis.q̃ a ſpiritu immittitur.originatur ꝛ
inſpiratur. Et fit tripliciter.q̃a vel a ſpiri/
tu malo.ꝛ tũc fit affectꝰ ad dulcia.ſm Hu/
gonem. Sicut Amon filius dauid exarſit
in ſororẽ.et ſicut Judas exarſit in chriſtũ.
A ſpiritu hũano fit qñ ex innata ingenui/
tate.vel ſtudioſa exercitatione homo mo/
uetur ad diligendũ bonuꝫ.et aliquãdo ap
paret eſſe ſpiritusancto inſtinctus.ſicut in
illis q̃ pro republica corpora propria expo
nunt.vt gentiles. Sicut dicit Augꝰ.de ci/
uitate dei libro.j. cap.xviij. Et Tullius li/
bro.j.de officijs. A ſpiritu auteꝫ diuino ve
rus amor tũc procedit.id eſt a ſpiritusan/
cto ſm Hugonẽ libro de profectibꝫ qñ ho
mo ſentit in ſe habere volũtatem magnam
ſeruiendi deo et placendi deo et fruẽdi eo.
per quem amorẽ ſic diligit ſibi a deo cõceſ
ſa et vtitur eis vt tamẽ illicita deteſtetur.ꝛ
amori dei nullius rei amorem preponat.
Item cũ homo nõ ſolum cõmunia prece/
pta dei ſeruare eſt paratus.ſed etiaꝫ oĩa

ſine quibꝫ nõ eſt ſalus.et hoc promouet ſer
uare non ſolum in ſe ſed etiaꝫ in alijs. Itẽ
cum nõ ſolum precepta.ſed etiam conſilia
facere eſt paratus.ꝛ hoc eſt operari magna
ſm Gregoriũ vltra cõmunia p̃cepta. Quia
ſm Bernar.non eſt pfectoruꝫ circa cõmu/
nia languere precepta. B De ſcdo ſci/
licet quibꝫ ſignis vera dilectio dei cogno/
ſcit̃. Pro quo ſciendũ ꝙ licet homo nõ poſ
ſit ſcire certitudinaliter.vtrũ habeat cari/
tatem.quod nõ ſine magno dei occulto iu
dicio ordinatuꝫ eſt.tamẽ ex aliquibꝫ ſignis
homo iſta poteſt aliq̃liter cognoſcere. Et
quia caritas eſt in triplici gradu.ſcꝫ modo
genita.roborata et perfecta.ideo triplicia
ſunt eius ſigna. Primo igitur ſigna carita
tis iam genite.ſm Berñ.in ſermone de oĩ/
bus ſanctis.ꝛ ſm autorẽ in libro de diſcre
tione ſpirituũ ca.x.ſunt quattuor. Primũ
eſt dolor de culpa preterita.que cũ carita/
te ſtare non poteſt. Unde quando caritas
ſeu dilectio eſt genita expellit culpaꝫ p do/
lorem contritionis.eo ꝙ radix omniũ bo/
noruꝫ eſt caritas ſm Augꝰ.ſuper Johem
Omelia.viij. Patet ergo ꝙ iam radicata ẽ
ibi caritas. Secũdũ ſignum eſt poſitum
cauendi futura delicta mortalia cum effe/
ctu.quia hoc nec p amoreꝫ naturalem nec
acquiſitaꝫ dilectionem quis diu poteſt ha
bere niſi gratia adiuuante.ſm Augꝰ.lib.ij.
retractationũ cap.viij. Tertiũ ſignum eſt
in auditu verbi dei. Ratio huius eſt.quia
amans delectatur in ſermone amati.ſiue
fuerit ſermo inſpiratus ſcriptus vel dictꝰ.
ſm Gilbertum porrectanum ſuper Can/
tica ſermone.xv. Quartum ſignum eſt ſm
Bernar.promptitudo boni operꝫ.quia ca
ritas eſt maxime operatiua.ſm Grego.in
Omelia ſuper Johem. Alias ſi nõ operat̃
caritas nõ eſt. Quintũ ſignũ eſt ſm Amb.
in libro de ſenſibꝫ.triſticia de defectu ſpiri
tuali aliorũ et leticia de profectu eorũ. Cu
ius ratio ſm Augꝰ.in epiſtola ad Iponẽ/
ſes.quia qui nõ condolet de malo proximi
nõ eſt in eo caritas chriſti. Unde Aplus.j.
Corinth.xiij.dicit.ꝙ caritas cõgaudet ve/
ritati.nõ congaudet iniq̃tati. Et ratio ſm
Dionìſium.quia nititur in vnũ oẽs con
flare.vt dicit Gregoriꝰ ſup Ezechielẽ. Et
ideo vbi impeditur multũ triſtatur. Se/
cũda ſigna caritatꝫ iam roborate in homi/
ne ſunt hec. Primũ eſt conſcientie frequẽs

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

diſcuſſio et examinatio nõ ſoluʒ de peccatis mortalibꝫ ſed etiam venialibus. Ratio ſm Gregoriũ .ij. moral. q̃a caritas nititur expellere iſta ad preparandũ habitaculuʒ ſpiritui ſancto. Scd̃m eſt cõcupiſcentie diminutio. Ratio huius. q̃a q̃nto magis caritas augetur. tanto magis cõcupiſcentia diminuit̃. ſm Augu. in Enchiridion. Tertium ſignũ eſt ſenſuũ interiorũ vitalis exercitatio. Ratio huius. q̃a ſicut ſenſuuʒ exteriorũ exercitatio eſt ſignũ exterioris vite corporis. ita ſenſuũ ſpiritualiũ exercitatio ſignũ eſt ſpiritualis vite. Quod fit cum illi ſenſus ordinant operationes ſuas in fineʒ vltimũ ſm Hugonẽ in libro de archa noe. Quartũ ſignum eſt ſtudioſa mandatoruʒ obſeruatio Johis. xiiij. Qui diligit me ꝛc. Ratio q̃a vera dilectio non poteſt eſſe ſine mandatorũ obſeruatione. Quintũ ſignuʒ eſt diuine veritatis manifeſtatio. Cuiꝰ ratio. q̃a amor eſt cauſa cõmunicatiõis ſecretorũ ſm Richardũ .iiij. de contemplatiõe. Unde Johis. xv. Jam nõ dicam vos ſeruos ſed amicos meos. q̃a omĩa q̃cunq; audiui a patre meo nota feci vobis. Tertia ſigna pfecte caritatis ſunt. Primũ eſt pro ſalute primi mori velle vel paratũ eſſe. iuxta illud. Maiorem hac dilectionẽ nemo habet niſi vt animã ſuam ponat q̃s p amicis ſuis. Cuiꝰ ratio eſt ſm Augꝰ. in libro de libero arbitrio. q̃a parua caritas nõ ſufficit implere magna. cuiuſmodi ẽ mors p ſalute primi. Tanto ergo caritas eſt maior q̃nto volũtas eſt patiendi pro eccleſia maior. ſm Gregoriũ ſup Cantica. Scd̃m ſignuʒ eſt dilectio inimicorũ. Cuiꝰ ratio. q̃a vt dicit Hugo de arra anĩe. Amor transformat amantẽ in amatũ. id eſt. aſſimilat. Cum ergo deus amat inimicos vt dicit̃ Math. v. Ideo ꝛ ſui amatores idipm facere debent. Tertiũ ſignum eſt omĩa aduerſantia gaudenter ſuſcipe et ſuſtinere. Ratio. q̃a pfecta caritas mentẽ inſenſibileʒ reddit. ꝛ penas temporales cõtemnere facit. eo q caritas omĩa ſuffert. j. Corinth. xiij. Quartũ ſignũ eſt ſi omnibꝫ renũciare q̃ habet homo paratus eſt. Ratio huiꝰ. q̃a pfecta caritas omnia rẽnuit que eius officiũ impediũt. vt dicit Aplus. Omnia arbitror vt ſtercora vt xp̃m lucrifaciã. ſed ſubſtãtia temporalium impedit dilectiõem dei. ſm Augꝰ. ideo diligens deũ ſubterfugit eaʒ. Quintũ ſignũ eſt nihil aliud q̃ꝫ deũ timere. Ratio huius eſt. q̃a vt dicit̃. j. Johis. v. Perfecta caritas foras mittit timorem. ſ. ſeruilem. ſed nõ filialem. q eſt in caritate. ſm Gilbertũ porrectanũ. Non timet ergo temporales moleſtias. q̃a non amat delicias. Sunt ꝛ alia eius ſigna. ſcilicet pfunda ſuſpiratio. alta deſideria cogitationũ languor explorationes ſtudioſe. expectatiões tedioſe. affectiones exceſſiue que ſũt ſigna intrinſeca ſm Dioniſium. q̃a amor nõ permittit amatorem ſuipſiꝰ per mẽtis ſobrietatem. ſed eiꝰ cuius eſt per mẽtis exceſſum. Et tantũ de iſtis ſignis dixiſſe ſufficiat.

C

Dixi ſecũdo q hic deſcribit̃ quis p̃cipue ſit colẽdus ab homĩe Cum dicit̃. Deuʒ. Nũc ſequit̃ de tertio ſcilicet. pter quid deus diligi mãdatur. et quomõ ſit diligẽdus. Unde deus diligẽdus ẽ duabꝫ de cauſis. Primo ꝛ principaliter pter eius ſummã bonitatem. Scd̃o pter noſtraʒ vtilitatem. De quo dicit Bern. in prologo ſui libri ad Americũ cardinalem. de diligẽdo deum. in hec verba. Uultis a me audire. q̃re et quõ diligẽdus ſit deus. Eſt g̃ cauſa diligẽdi deum. deus. modus diligẽdi deũ eſt ſine modo. Et ſequit̃. Ob duplicem g̃ cauſam deꝰ debet diligi. Propter ſeipm diligendum. ſiue q̃a nihil iuſtius. ſiue quia nihil fructuoſius diligi poteſt. Si g̃ queritur cur diligendus ſit deus. hoc eſt. quo ſuo merito. aut q nr̃o cõmodo ſeu vtilitate. ad vtrũq; reſpõdebit̃ ideʒ q diligẽdus eſt pter ipm. Hec ille. Ex quibꝫ patet q deus a nobis ẽ diligẽdus pter duo. ſcilicet pter ſuuʒ meritum. et propter noſtrũ cõmodũ ſiue vtilitatem. De primo quomõ meruit a nob' diligi. patet. quia ipe ſummũ bonuʒ et ſummũ delectabile eſt. Unde Augꝰ. ad Macedonium Epiſtola. xlvj. Diligamus illud q nihil melius eſt. hoc deus eſt. cui ſi aliquid diligendo vel amando p̃ponimꝰ vel equamus. nos diligere neſcimus. Tanto enim nobis melius quãto magis in illum imus quo nihil melius eſt. Hec ille. Cũ ergo in rebus nihil eſt preſtantius deo. merito deus ſuper omĩa eſt amãdus. Et ſicut ſtultiſſimus eſſet q argentũ preponeret auro. ita ille qui creaturã preponeret in amore creatori. inquit Augꝰ. in cõmunibꝫ ſmonibus.

ſermõne .xxxix. Hec eſt ergo pr̄ia cauſa ſue
dilectionis. Et Aug⁹. ſup Johem ſermõe
cv. Incõprehenſibilis eſt dilectio qua de/
us diligit neqꝫ mutabilis. nõ enim ex quo
ei reconciliati ſumus ꝑ ſanguinē filij eius.
cepit diligere. ſed ante mũdi conſtitutiõez
dilexit nos. vt cum ei⁹ vnigenito etiã nos
filij eius eſſemus priuſq̄ꝫ omino aliq̄d eſſe
mus. Hec ille. Secũda cauſa qua meruit
a nobis diligi. q̄a prius dilexit nos. Unde
Bernar. in libro de diligẽdo deũ caplo .ij.
Si querit̃ cauſa diligendi deũ. illud eſt ꝑ
cipuum. q̄a ipſe prior dilexit nos. Et ſequit̃
Dignus plane reamari ſi aduertatur quiſ
quos q̄ntumqꝫ amauerit. q̄a deus pecca/
tores excellẽtiſſime amauit. Hinc dic̄ Au/
guſtin⁹ in libro de cathezizandis rudibus
Diligamus deũ quoniaꝫ ipſe prior dilexit
nos. Et poſt pauca. Et ſi amare pigebat.
ſaltem reamare non pigeat. Nam nulla eſt
maior ad amorē inuitatio q̄ꝫ ꝑuenire amã
do et nimis eſt durus anim⁹ qui dilectio/
nem ſi nolebat impendere nolit rependere
Hec ille. Et hoc eſt cõtra ſecularē conſue/
tudinem. Nam mũdani nõ diligunt prius
aliũ niſi diligant̃ ab alio. Sed deus econ/
tra prior dilexit nos anteq̄ꝫ diligeret̃ a no/
bis. Propter quod dicit Berñ. in libro de
amore dei cap̄. vj. Hec eſt iuſticia filiorum
hominũ. ama me. q̄a amo te. Rarus autez
eſt qui poſſit dicere. Amo te vt ames me.
Hoc tu domine feciſti q̄ prior amaſti nos.
vt amarem⁹ te. nõ ꝙ egeres amari a nobiſ.
ſed q̄a feciſti nos. eſſe non poteramus niſi
amando te. Hec ille. ¶ Sed diceres. in q̄
apparet iſte amor dei quo ꝑuenit hominez
in diligendo. Dicit̃ ꝙ iſte amor maxie appa
ret in beneficio creationis. Quis enim ali
us dedit homini eſſe ⁊ tam pulchrum eſſe
et tam excellens eſſe q̄ꝫ creator omnium. et
gratis. eo ꝙ nihil ei dederat vt ab eo crea/
retur. vt dicit Aug⁹. in meditatõib⁹. Deni/
qꝫ q̄s alius ãminiſtrat cibũ omni veſcenti.
cernenti lucem. et ſpiranti flatũ. Quis ſ̄m
Bernar. vbi ſupra de diligẽdo deũ dedit
homini tantã dignitatem vt nõ ſolũ ꝑemi
neat ſed etiam preſideat ceteris animãtib⁹
Quis dedit tantã ſcientiã. vt ſciat ⁊ cogno
ſcat eandem dignitatē ſe habere. nec tamē
a ſe. Quis dedit tantam virtutem ⁊ poten
tiam liberi arbitrij vt poſſit deum nõ ſegni
ter inquirere et inuentuꝫ fortiter tenere et
poſſidere. Certe iſta omnia magna ſunt a
deo. ita vt Apl's dicat. Quid habes quod
non accepiſti. Et quia iſta beneficia ſunt
omnib⁹ cõmunia. ⁊ cum hoc valde patẽtia
et manifeſta. ita vt nullus poſſit ignorare
cauſam cur deum diligere debeat. ideo cõ
cludit Berñ. ibidem. ¶ Et etiam pagani qui
legem nõ habent et chriſtũ neſciũt ex perce
ptis bonis corporis ⁊ aīe ꝑ legē naturalē
poſſunt moueri ad diligenduꝫ deum pro/
pter deum. cum ſ̄m ip̄m nullus etiam infi
delis ignorat ſuo corpori nõ ab alio ī hac
vita mortali vnde ſubſiſtat vnde videat vn
de ſpiret miniſtrari q̄ꝫ ab illo qui dat eſcaꝫ
omni carni et qui facit ſolem ſuũ oriri ſup
iuſtos et iniuſtos. Ex quo infero ꝙ deus
meretur diligi etiam ab infidelib⁹ propter
ſeip̄m. qui ſi neſciat rationez. ſcit tamen ſe/
ip̄m. Et ex hoc conſequẽter infero ꝙ inex/
cuſabilis eſt oīs fidelis ſi nõ diligit deũ
ex toto corde ſuo. ex tota anima ſua. ⁊ ex to
ta virtute ſua. Cum ſ̄m Berñ. clamat vni/
cuiqꝫ intus innata et nõ ignota ratio et iu/
ſticia ꝙ ex toto ſe illum diligere debeat cui
totum ſe debere nõ ignorat. Hec ille. Ter
tia cauſa propter quã meruit diligi de⁹ eſt.
quia nos per vnigenitum filium ſuum re/
demit. De quo dicit Auguſti. libro. viij. de
ciuitate dei. cap̄. j. Uidendũ eſt quantũ di/
lexerit nos deus q̄ proprio filio ſuo nõ pe/
percit. Et idem ãmirando ait ſup P̄s. cxij.
Quanta maieſtas. quãta equalitas patris
deſcendit ad carnem propter infirmitatē
noſtraꝫ. Ecce quantũ dilecti ſumus ante/
q̄ꝫ diligeremus tm̃ ab illo dilecti ſumus vt
equalem ſibi filium hominez faceret pro/
pter nos. Hec ille. Magna plane ⁊ ſtupen
da fuit iſta dilectio. per quam deus ſic dile
xit mundũ vt vnigenitum ſuum daret. in
qua q̄dem dilectione deus pater dando fi
lium multum nos dilexit. Filius autē tra
dendo in mortem animã ſuam multũ nos
dilexit. Deniqꝫ vterqꝫ mittendo ſpiritũ ſan
ctum paraclitum in conſolationē noſtram
multũ nos dilexit. Et ex his pꝫ ſ̄m Ber.
in libro de diligendo deum. ꝙ de⁹ amat
nos ex ſe toto. quia tota trinitas amat. Ex
quo concludit ibidem ꝙ intuens hũc mo/
dum dilectionis quilibet fidelis. facile po/
teſt attendere quare deus ſit diligendus.
et vnde diligi mereatur. Et dico notanter
quilibꝫ fidelis. quia infidelis aut iudeus

non cognoſcit patrem neqꝫ filiū eum eum
nō honorificat.⁊ per cōſequens nec habet
ſpiritūſanctum.et ex quo nō cognoſcit tan
tam erga ſe dilectionem dei. non miruz ꝙ
eum non tantū diligit ſicut debet. Ex his
ergo infero ꝙ fidelis chriſtianꝰ magis te/
netur diligere deum ꝙ̄ iudeus vel paganꝰ
Iſtud patet per beatū Bernar.vbi ſupra.
Nam facile plus diligit qui ſe amplius di
lectum intelligit. Cui autē minus donatū
eſt minus diligit Luce.vij. Unde melius
amat fidelis chriſtianus ꝙ̄ iudeus ſeu pa
ganus.quia talibꝫ aculeis incitatur amo/
ris quales eccleſia experitur. Cernit enim
regem Salomonē in diademate quo co/
ronauit eum mater ſua. Cernit regez vni/
cum patris ſui crucem ſibi baiulantē. Cer
nit ceſum et conſputū dominū maieſtatis.
Cernit autorem gratie ⁊ glorie confixum
clauis.ꝑcuſſum lancea. obprobrijs ſatura
tum.tandem illā dilectam animā ſuaz po/
nere pro amicis ſuis. Ecce qualia cogno/
ſcit chriſtianꝰ ſibi a deo dilectōnis oſtenſa
beneficia. qualia non cognoſcit iudeꝰ aut
paganus. Ex quo vlterius ſequit̄. ꝙ licet
paganus vel iudeus ex naturali iuſticia vr
getur ad diligenduz deum ex ſe toto.eo ꝙ
ſe totum ſentit a deo habere quod habet.
tamē multo plus chriſtianuſ obligatur ad
diligendū eum.tum ex naturali iuſticia.tū
etiam ex fide que ſcḋm Bernar. indicat ho/
mini non ſolū hoc ꝙ totaliter eſt a deo.⁊ to
tum ſuum eſſe habere ſe cognoſcit ab ipſo.
ſed etiam indicat ſibi ꝙ deus etiā ſe totum
dedit ſibi.ꝓpter quod dicit Bernar.vbi ſu
pra. Quid ergo ego ſcilicz chriſtianus qui
deum meū teneo vite mee non ſolū gratui
tum largitorem.largiſſimū miniſtratorem
pium conſolatorē. ſollicitum gubernato/
rem.ſed inſuper copioſiſſimū redemptorē
Sicut ſcriptum eſt. Copioſa apud eū re/
demptio. Quid retribuaz domio pro om/
nibus que retribuit mihi. q̄ſi di. nihil di/
gni habeo.eo ꝙ ſcḋm ipm non eſt aliquid tā
magnuz quod tanto poſſit repenſari amo
ri.etiam ſi puluis exiguus ſe totum ad re/
amandū collegerit quādo illa maieſtas in
amore ꝑueniens tota in opus ſalutis incē
ſa ꝯſpicat̄. Nec mirū ꝙ chriſtianꝰ dꝫ plꝰ di
ligere ꝓ reparatiōe ſua ꝙ̄ ꝓ creatiōe ſua ſic
paganus.eo ꝙ dicit Bernar. Facilius eſt
homo factus ꝙ̄ refectus. Nam de omnibꝫ
⁊ etiā de homine ſcriptum eſt. Dixit deꝰ et
facta ſunt. Sed certe in reficiendo multa
dixit.et geſſit mira ⁊ pertulit dura. ſed nec
tm̄ dura ſed etiaz indigna. In primo ope
re.ſcilicet creatōnis me mihi dedit.datus
ergo ⁊ redditus. me pro me debeo. et bis
debeo.quid ergo deo tribuaz pro ipſo deo.
Nam et ſi me millies rependere poſſez.qd
ſum ego ad deuz. Ex quibꝫ patet ꝙ deus a
nobis ſine modo eſt diligēdus. Unde Au
guſti.in libro ſupputationū parte.iiij.ca.j.
Immenſus es domine ⁊ ſine menſura de
bes amari ⁊ laudari ab his quos precioſo
ſanguine redemiſti. Hec ille. Et tantū de
ſecundo.

D

Dixi tertio ꝙ in verbis premiſ
ſis deſcribitur pro
pter quid deus ſit colēdus ab homīe Cū
dicitur.tuum Pro quo ſciendū ꝙ deus eſt
diligendus ſuper omnia et ſpontanee.de
quo dicit Bernar.in libro de diligēdo de/
um cap.iij. Non ſine ꝑmio diligitur deus.
⁊ ſi abſqꝫ premij intuitu ſit diligēdus. Ua/
cua nanqꝫ caritas vera non eſt. ſed tamen
mercēnaria nō eſt.quippe non querit q̄ ſua
ſunt. Affectus eſt nō contractus. nec acq̄/
ritur pacto ſed ſponte afficit ⁊ ſpontaneuz
facit. Et pꝰ pauca ſubdit. Uerꝰ amor ꝑmi/
um nō querit ſꝫ meretur. Et exemplificat
ibi Bernar.de pluribꝫ ſponte aliquid faci
entibꝫ.quorū nullus precio aut premio re
muneratur. Sicut nemo conducit aut re
munerat eſurientem vt comedat. aut ſiti/
entem vt bibat.aut matrem vt paruulum
vteri ſui lactet.vel aliquē vt vineam ſuam
ſepiat vel arborem circūfodiat. vel ſtructu
ram proprie domus erigat. quanto magiſ
vt ipe dicit deum amans oīa alia preter
deum ſui amoris premiū nō requirit. aut
ſi requirit aliud. id pro certo non diligit.
Hec ille. Ex quo patet ꝙ ſicut deus ē cau/
ſa efficiens ſue dilectionis in nobis.ſic de/
bet eſſe finalis. Nam ſcḋm Bernar. ipſe dat
occaſionem.ipe creat affectionem. deſide/
rium ipe conſeruat.ipe fecit vel potius fa/
ctus eſt vt amaretur.ipe ſperatur amandꝰ
facilius ne in vacuum ſit amatus. Eius a/
mor noſtrū preparat ei et remunerat.pre/
cedit benignior.cōprehenditur iuſtior.ex
pectatur ſuauior.diues omnibꝫ qui inuo/
cant illum. Nec tamen habet quicꝙ̄ meli/
us ſeipo. Se dedit in meritū. ſe dedit in

premiũ.ſe apponit in refectionem aĩa℞.ſe
in redemptorẽ diſtrabit captiuorũ. Hec il
le. Ex quib⁹ infero ꝙ ad hoc vt dilectio dei
ſit vera et pfecta. homo debet diligere fi/
naliter ⁊ principaliter deũ ꝓpter deum. nõ
ꝓpter aliquod cõmodũ tempale.ſed tm̃ pro
pter ipm̃.alias amor homis nõ eſt pfect⁹.
Pro quo ſciendũ ꝙ quadruplex eſt grad⁹
amoris ſm Bernar. Primus eſt cũ diligit
homo ſeipm̃ ꝓpter ſeipm̃.quod fit cũ nõdũ
ſapit niſi ſeipm̃ Et hic amor eſt naturalis.
non eñi pcepto indicitur ſed nature inſeri
tur.quia nemo vnq̃ carnē ſuam odio ha/
buit. Scdus gradus amoris eſt cum ho/
mo diligit deũ ꝓpter ſeipm̃.quod fit cũ tri/
bulatõnibus preſſus deficit ⁊ deus ſubue
nit ob quod ab homine honoraẗ. Iuxta il
lud. Inuoca me in die tribulationis et e/
ruam te.⁊ honorificabis me. Tertius gra
dus amoris eſt cũ homo diligit deũ ꝓpter
eius ſuauem bonitatẽ. quod fit cũ experiẗ
eiũs ſepiſſima beneficia que experiẽdo ꝓ/
bat.et probando deguſtat.⁊ deguſtãdo ru
minat. Et iſte ẽ amor gratuitus.q₂ caſtus.
qui libenter implet mandatũ.et iſte diligit
deum nõ ꝓpter ſeipm̃ ſed ꝓpter deum.dicen
do illud Pſal. Confitemini dño quoniã
bonus.nõ dicit. Quoniã mihi bonus. Nõ
ſic ille amat de quo diciẗ. Confitebitur ti/
bi cũ benefeceris ei. Quart⁹ gradus eſt cũ
homo etiã nec ſeipm̃ diligit niſi ꝓpter deũ.
quod fit cũ homo omĩa ſua ordinat ꝓpter
diuinam voluntatẽ non ꝓpter voluntatem
ꝓpriam.vt quomõ deus omĩa voluit ꝓpter
ſeipm̃.ſic nos nec noſipos nec aliud aliq̃d
fuiſſe vel eſſe volumus niſi ꝓpter deũ. Sic
autẽ affici deificari eſt. Quomõ enim ſtilla
aque modica multo infuſa vino.deficere a
ſe tota videtur.dum et ſaporẽ vini induit
⁊ colorem. ⁊ quomõ ferrũ ignitũ ⁊ candẽs
igni ſimilimũ fit ꝓpria forma exutum.et q̃/
modo aer ſolis pfuſus luce.in candẽ tranſ
formatur luminis claritatẽ. adeo vt nõ tã
illuminat⁹ q̃ꝫ ipm̃ lumen eſſe videaẗ. Sic
omnẽ tunc in ſanctꝭ affectionẽ neceſſe erit
liqueſcere a ſemetipſa atq₃ in dei penitus
tranſfundi voluntatẽ. Et hoc ſm Bernar.
eſt diligere deũ ex toto corde et ex tota ani
ma et ex tota mente tua. Hec ille. Ex his
omnib⁹ infero tria. Primo ꝙ amare ſeipm̃
ꝓpter ſe non eſt meritorium nec laudabile
ſed damnabile. Patet hoc per Auguſti.li/
bro.j.de doctrina chriſtiana cap̃.iiij. Quia
talis dilectio eſt naturalis que etiã eſt in
brutis et beſtijs.cum ⁊ beſtie ſua corpa di/
ligant ꝓpter ſe. Unde quãtũcunq₃ hõ exci/
dit a caritate.manet illi dilectio ſui et dile/
ctio corporis ſui. Et talis dilectio ſm Au/
guſti.ibidem.magis vocatur odium.et eo
quia iniquũ eſt valde ꝙ vult illi ſeruire q̃d
infra ſe eſt. Ex his patet ſm Aug⁹.in epi/
ſtola.xlvj.ad Macedoniũ.ꝙ tunc quiſq₃
ſeipm̃ bene diligit cũ deum diligit.qui au/
tem aliter ſe diligit potius ſe odiſſe dicen/
dus eſt.eo ꝙ auerſus a potiori bono ad ſe/
ipm̃ cõuerſus.ad inferiora et egena vtiq₃
conuertitur.et fit de ipo quod ſcriptũ eſt.
Qui diligit iniquitatẽ odit animã ſuam.
Qui ergo ſe diligere nouit ꝓpter deum.de
um diligit. Qui vero deũ non diligit.etiã
ſi ſe diligit.quod ei naturaliter eſt inditũ.
tamẽ non incõuenienter odiſſe ſe dicitur.
cum illud agit quod ſibi aduerſatur. Ex q̃
ego infero finaliter ⁊ concluſiue placeat a/
licui vel diſpliceat.ꝙ quiſquis ſeipm̃ nõ de
um amat.talis nec ſe amat.et quiſq₃ deũ
non ſeipm̃ amat.ipſe ſe amat. Iſta queſtio
eſt Auguſti.in libro de vera innocẽtia cap̃.
xxxvij. Cuius ratio eſt. quia qui nõ poteſt
viuere de ſe.moritur amando ſe.cũ non il/
le diligitur de quo viuitur. Propter quod
dicit Auguſ.in libro.iij.de verbis domini
ſermone.viij. Amãdus eſt deus ſic vt pro
amore ipi⁹ ſi fieri poteſt obliuiſcamur noſ
ipos. Per hoc reſpondeẗ ad queſtionem q̃
queriẗ. vtrum homo teneatur ex caritate
diligere deum plus q̃ꝫ ſeipm̃. Ad quam re
ſpondeẗ ſm Robertũ Holgot ſuper librũ
Sapientie cap̃.ij.ꝙ ſic.quia deus eſt bea/
titudo.nõ ſolum ꝓpria vnius hominis ſed
eſt quoddam bonũ totius cõmunitatis.⁊
ideo diligi debet ꝓpter ſe tm̃.et ꝑ cõſequẽs
maxime. ¶ E ¶ Sed diceres.homo di/
ligit quãtũcunq₃ poteſt.quia diligit natu/
raliter.et natura agit ſm vltimũ poſſe.ꝗa
nõ agit libere.ergo diligit ſe q̃ntum poteſt.
quomõ ergo deũ poteſt diligere plus q̃ꝫ ſe.
Ad quod dicendũ ꝙ dilectio qua homo di
ligit aliquid ex duob⁹ penſatur.ſcilicet ex
feruore ſiue intenſione actus. et ex qualita
te boni voliti illi quem diligit. Quãdo er/
go dicitur ꝙ homo tenetur diligere deũ
plus q̃ꝫ ſeipm̃.nõ debet intelligi de intenſi
one vel feruore actus.ſed de q̃litate boni

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

voliti. Nam debeo velle deo ſummū honorem ⁊ ſummā beatitudinē non ſicut mihi. Ex q̄ infert Aug⁹. lib. de moribꝰ eccl'ie cap̄. xxviij. dicens. Nō pōt fieri vt ſeip̄m nō diligat qui diligit deū. imo ille ſolus nouit ſe diligere q̄ diligit deū. Ille nanq̄ʒ ſatis diligit ſe. qui ſedule agit vt ſummo bono ⁊ vero pfruatur. Qđ ſi nihil aliud eſt q̄ʒ de⁹. q̄s dubitat qn̄ ſe amet q̄ amator eſt dei. Et ex hoc vlterius ip̄e infert ꝙ ſalubriter ſeip̄m homo diligit ſi plus q̄ʒ ſe diligit deum. Et ecōuerſo ſm ip̄m ſup Johēm Omel'. lxxxvij. Si deū nō diligit. nō diligit ſeip̄m. Patet etiā ex his ꝙ nō om̄is qui amat deū eſt in caritate. q̄a qui diligit deū ꝓpter ſe. amat deū. ⁊ tamē peccat mortaliter. Et ſic patet ꝙ peccans mortalit' diligit deū. ſed nō virtuoſe. q̄a vult eū eſſe deum. ſed nō ſic amat eum ꝙ ſeruet ei⁹ p̄cepta. Ita dicit Holgot ſup librū Sap̄. ca. ij. tractans illud. Venite fruamur bonis q̄ ſunt. ⁊ vtamur creatura tanq̄ʒ in iuuētute. Scđo infero ꝙ amare deuʒ ꝓpter tempalia eſt amare impfecte. Iſtud patet p beatū Aug⁹. in lib. iiij. omeliarū Omel'. xxxix. vbi dicit. Cauere debemus ne ad premiū diligamus deū. Cuius ratio eſt. q̄a quicq̄d homo aliud a dō vult habere p dilectiōe ſeu ꝓpter q̄d deum diligit. illud eſt minus deo. ⁊ p ꝯſequēs homo impfecte diligit deū. vt ſupra ip̄e dicit. Si pulcher eſt mūdus. q̄lis eſt artifex mundi. Euelle ergo cor tuū ab amore creature et inhereas creatori. q̄a ſi amas illa que fecit deſerto illo qui fecit. adulter es. q̄a ꝓ creatore diligis creaturā. Hec ille. Vn̄ Bern̄. in libro de diligēdo deū ca. iij. dicit. Amor verus nō querit premiū. ſed meret' p̄miuʒ. Sane necdū amanti ꝓponit'. amanti debetur. ſed pſeueranti reddet'. Ideo ſm ipſuʒ diligēnbꝰ deū dicit'. Primū querite regnū dei. ⁊ hec om̄ia adijcient' vobis. Ex q̄ infero ꝙ deus diligēdus eſt gratis. Vnđ dicit Aug⁹. ſup Johēm ſermone. iij. Quia grat̄ dedit. gratis ama. Noli ad premiū diligere deū. ip̄e ſit premiuʒ tuum. Et rō hui⁹ ſm Bern. in lib. de diligendo deū ca. iij. Quia quicq̄d ꝓpter aliud amat' illud plane amat' plus qđ finaliter amat'. nō p quod amatur. Cū ergo deum quis amat ꝓpter tpalia. planum eſt ꝙ plus diligit tpalia tāq̄ʒ finē. iuxta illud. Propter q̄d vnumquodq̄ʒ tale ⁊c̄. Vn̄ Aug⁹. i. Confeſſionū dicit. Quicunq̄ʒ aliquid amat qđ non ꝓpter te amat minus te amat. Et libro Soliloquiorū ad deum cap̄. xviij. dicit. Minus te amat q̄ tecū aliquid amat. Hec ille. Ex his igit' tertio infero ꝙ deus debet diligi ꝓpter ſeip̄m. qui ē ſummū bonum ⁊ pfectiſſimū. vt ip̄m comprehendam⁹ ⁊ ei ppetuo cōiungamur in vita eterna. ⁊ eum ppetuo amore diligamus in regno celorū. Ad quod nos pducat pater ⁊ filius ⁊ ſpūſſanctus. Amen.

Dominica. XIIII. poſt trinitatis. I. Sermo CX.

Ite oſtendite vos ſacerdotibus Luce. xvij. Quoniā vt dicit Henric⁹ de vrimaria li. vij. de pfectione interioris hoīs ca. xij. Lex naturalis homini in ſua creatiōe indita p abuſum peccādi iam fuerat obruta. ⁊ q̄ſi obliuioni tradita. ideo neceſſariū fuit eā p legem ſcriptam poſteris renouari. Hec ille. Lex autē ſcripta decē in ſe ꝯtinebat precepta. q̄bꝰ tanq̄ʒ vngent' ſanatiuis curari debuerūt peccatoꝝ noſtroꝝ vulnera. ⁊ conſequi celeſtiū premioruʒ ꝓmiſſa. Iuxta illud Math. xix. Si vis ad vitaʒ ingredi ſerua mandata. Verū q̄a lex hm̄oi ſcripta ab homine ſepi⁹ tranſgrediebat'. ideo neceſſe fuit vt deus aliq̄d remediuʒ inſtitueret p q̄d hō lapſus in pctm̄ et tranſgreſſor p̄ceptorū diuinoꝝ poſſet reſurgere ⁊ ad vitam reparari. Hoc aūt eſt ſacramentuʒ penitētie in quo p cōfeſſionē manifeſtant' defectus ⁊ pctā q̄bꝰ tranſgrediunt' decem p̄cepta. Qđ bene figuratū eſt in iſtis decē leproſis. q̄s xp̄s tanq̄ʒ decem preceptoꝝ trāſgreſſores ad ſacerdotes remittit p cōfeſſione pctōrū Sicut innuit' in v̄bis ꝓpoſitis q̄bꝰ xp̄s p̄cepit. dicēs leproſis. Ite oñdite. vt dr̄ in euāgelio. Dū ieſus iret in hierl'm trāſibat per mediā ſamariā ⁊ galileam. Et cū ingrederet' quoddā caſtellū Lu. xvij. In q̄bꝰ v̄bis hortatur xp̄s pctōres. Primo ad deſerendū ſtatū culpabilem Cū dicit'. Ite. Scđo ad manifeſtandū cōſcientie reatū damnabilem Cū addit'. oſtendite vos. Tertio declarat p̄latoꝝ dignitatē honorabilē. Cum dicit. Sacerdotibꝰ. A

Dixi primo ꝙ xp̄s hortat' peccatores ad deſerēdum ſtatū culpabilē cū dicit'. Ite. q. d. Qui